

Under en paraply, eller syv

Eli Anne Tiller

Tommy Olsson

På engelsk finnes det en måte å si det på, som jeg foreløpig har til gode å finne en brukbar oversettelse av. Man snakker der ofte om en "body of work" i forhold til en kunstners produksjon. Ikke bare gjør man det klart at alle, eller flere, av delene henger sammen, men med bruken av begrepet "kropp" mer enn henter man også til det organiske i den kunstneriske prosessen. Det der som ellers er så umulig å yte rettferdighet med ord, siden man bare fornimmer det, og egentlig ikke aner helt hva er. Det skjer noen ganger at jeg som skrivende menneske står fast nettopp her, i denne reelle mangelen i språket, i det det ikke finnes noen tilfredsstillende måte å si dette på norsk, eller for den saks skyld, svensk. Hvis jeg skulle finne på å skrive "en kropp av arbeid" ville jeg fort blitt meldt ut av alle diskusjoner, og sannsynligvis slått ned på gata før eller siden. Denne problematikken blir særlig aktuell nå, som jeg skal til å si noe om arbeidet til Eli Anne Tiller. Fordi, alle komponentene er på plass her - alle delene ser ut till å koble seg sammen i en altinkluderende manøver som knytter kunstnerskapet sammen i nettopp en "body of work" - med et visst ettertrykk på "body", som en kilde til energi. En fornimmelse av den andres pust og nærvær. Ett blikk, en måte å gå på. For i denne til tider lavmeldte, andre ganger utagerende, omgangen med gammelakademiske prinsipper og øvelser (herunder akt, stilleben, portretter og landskap), står det ganske omgående klart at det overordnede prinsippet konsekvent ligger i selve det å male. Malerkostens merker og fremfart over flaten kan se ut til å være det som teller mest, men det ligger selvfølgelig også en personlig politikk bak en motivkrets som i hovedsak oppholder seg ved disipliner som i lang tid har vært ansett som arkiverte og museale. Det er lenge siden aktmaleri forsvant som obligatorisk punkt på kunsthøgskolenes ukeplaner. Men disse av samtiden forlatte størrelsene er også med på å understreke det som er viktig her; det de av oss som noen gang har malt gjenkjenner som en spesifikk nytelse knyttet til arbeidet. Billeduniverset til Eli Anne Tiller kunne vært en forferdelig middels interessant odysse gjennom tekanner, årstider og gamle møbler, hadde det ikke vært nettopp for *hvordan* bildene manes frem, i et intenst regn av penselstrøk som løfter opp det hverdagslige til noe eksepsjonelt. Omstendigheter som lader det antatt banale med en vibrerende ikkeverbalisert poesi, og får deg til å stusse over potensialet i ethvert atom - særlig de delene av verden rundt deg du tar for gitt og forlengst har etablert en rutine i forhold til. Alt det der du passerer i løpet av en dag uten egentlig å se. Så kan noen såklart si at det er nettopp dette som er en billedkunstners, eller ihvertfall en malers, arbeid, men å generalisere på den måten er jo som kjent å bevege seg ut på veldig tynn is i en realitet der alle opererer utfra sin egen agenda. Det vi kanskje kan si, uten å bli alt for skråsikre, er at den intense betraktingen av det som ligger nært, i ganske høy grad utgjør et bærende element i Eli Anne Tillers arbeid. En annen grunn til at begrepet body of work gjør seg gjeldende i det bråkete bakhodet mitt er jo såklart den effekten som oppstår når man ser mye på en gang, og jeg har nå forholdt meg til flere tiårs arbeid her. Det er jo noe som bestandig fører til innsikter og aha-opplevelser, men som i dette tilfellet mest har fått meg til å sitte å måpe over konsekvensen som tydliggjøres. Det spiller liksom ikke noen rolle her hvilket årstall et bilde er laget - det er, som med alt annet med eksepsjonell kvalitet, alltid det samme og alltid annerledes. Noen direkte liniær progresjon er det ikke snakk om; alt ser ut til å være på plass fra første stund, og den kontinuerlige bevegelsen følger ingen logisk oppskrift, men opererer heller konsekvent i et mønster av årsak og virkning innenfor den dynamikken som blir etablert i motsetningen mellom det gjenkjennelige på den ene siden, og hvor fullstendig fremmed det kan virke på den andre. Noen ganger oppstår den typen forelsket vektløshet man kan finne hos f.eks Marc Chagall, andre ganger får man følelsen av at bildet faktisk er noe organisk per se, og at ting vil vokse

ut av det over tid bare man gir det nok vann regelmessig. Men alltid forankret i en observasjon av bevegelse og forandring.

Når jeg forholder meg til Tiller som maler, er ikke det nødvendigvis en mediespesifikk tilnærming, men heller en form for attityde, eller nøye definert ståsted. En måte å forholde seg til det man ser. For å holde litt fast ved de tingene som ser tilfeldige og flyktige ut i en verden som ytterst aldri noensinne er særlig stabil. Der er nemlig noen eksempler på dette også utenfor tegnepapiret og lerretets grunnmaling; Når hun f.eks plasserer en gjeng paraplyer oppned i vannet og lar de seile avgårde nailer hun egentlig ganske eksakt hva det handler om; det er uberegnelig, det er uventet, og det både korresponderer til og utfordrer omgivelsene rundt. Det er en melankolsk bevegelse samtidig som den er nysgjerrig og leken. Paraplyene blir forstått som en del av naturen rundt seg, og minner samtidig om Monéts waterlilies, i tillegg til å være et referansepunkt til modernismens mer intrikate forgreninger. Lautremonts av Andre Breton annekterte (og med dette kanoniserte) rader om en gutt som var "beautiful as the chance meeting on a dissecting-table of a sewing-machine and an umbrella" er f.eks blitt stående som en udødelig sitat for å beskrive surrealismen, og ærlig talt: den symaskinen ville ikke vært særlig potent i sammenhengen hadde det ikke vært for paraplyen. Det er en særdeles enkel ting å sjøsette noen paraplyer liggende oppned, men handlingen utgjør på samme tid et komplekst møtepunkt for sivilisasjon, natur, kunsthistorie, sorg og eufori. Og det beste av alt - og ikke uviktig i sammenhengen - det har en åpenbart begrenset varighet. Gitt nok tid vil vær og vind gjøre sitt for å bryte ned dette magiske øyeblikket, og gruppen av paraplyer vil dele seg, forsvinne i hver sin retning og bli borte.

En annen ting verdt å dvele litt ved er abstraksjonen; det abstrakte maleriet ser ut til å løpe ubehindret og parallellt ved siden av det figurative - nesten som et komplement, eller muligens et hint om hvor utenkelig en ren abstraksjon egentlig er. Det blir, sett i kontekst, usikkert hvorvidt det man ser egentlig er en oppforstørret detalje av noe annet - blåst opp i den grad at alle gjenkjennelige faktorer blir satt ut av spill. Denne energiske stormen av farger, halvt raderte tegn og former i bevegelse virker også, herfra sett, veldig kjent, som noe som bestandig var tilstede. En helt egen tradisjon, ved siden av samtidskunstens insisterende larm, bestående av nøyaktig avstemte fargetoner og meditative store flater. Et maleri av den typen jeg heller sjelden legger merke til innenfor kunstinstitusjonens hvite vegger, men relativt ofte blir sittende og gruble over når jeg finner det i legestasjonenes venterom og de kjipe kaffebarene på Grünerløkka. For mange sikkert umerkelig tilstede i den hverdagen de både kommer fra og vender tilbake til. Den samme hverdagen Eli Anne Tiller registrerer detaljene til i andre arbeider, i tilsynelatende tilfeldige nedslag. Det som er nært. Der vi bor og arbeider. Og som aldri er helt det samme som i går. Det er en sjelden grad av omsorg i disse registreringene av det vi ikke helt vet hva er, og det er neppe tilfeldig disse tingene foregår samtidig. Men så pleier jeg jo ofte å sette spørsmålstegn ved alle tilfeldigheter. Der er egentlig ingen tilfeldigheter, kan jeg ta meg i å tenke, før jeg ender opp i andre enden med å tenke at absolutt alt er nettopp tilfeldig - men jeg blir aldri ferdig med hva jeg egentlig mener om saken, men det hjelper når jeg skal orientere meg fremover i samtidskunsten. Og det hjelper veldig når jeg forholder meg til nettopp dette kunstnerskapet, der ingen muligheter er utelukket og alt er lov.

Nesoddtangen feb 15 2014

Tommy Olsson